

Cures Infermeres en la Infància, l'Adolescència i a la Dona

Codi: 106112
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	OB	3	1

Professor/a de contacte

Nom: Purificació Escobar García
Correu electrònic: purificacion.escobar@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits oficials.

Tot i això estaria bé repassar les competències treballades en les assignatures de la matèria d'Infermeria Clínica, d'Estructura i funció del cos humà i Fisiologia en el nen-a, l'adolescent i la dona. D'altra banda seria molt

recomanable repassar les competències de l'assignatura de Bases Metodològiques Infermeres.

Objectius

L'assignatura es programa al tercer curs del Grau d'Infermeria i forma part del grup de les assignatures de formació obligatòria. Constitueix, per tant, part de la base científica necessària per a la formació del graduat infermer.

OBJECTIUS GENERALS

Els seus objectius generals són l'estudi del nen des del moment de la concepció fins l'adolescència i l'estudi de la salut sexual i reproductiva de les dones. Posant l'èmfasi en el desenvolupament de la persona al llarg del cicle vital i en el coneixement de les principals eines infermeres que col·laboren a la millora de la pràctica infermera a l'atenció primària de salut i a l'atenció especialitzada.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

-Identificar les modificacions que es produeixen en la dona durant l'embaràs part i puerperi (postpart).

CRITERI: Ha de relacionar almenys el 80% de les mateixes en aquesta etapa del cicle vital.

-Relacionar l'etapa de desenvolupament en que es troba el nen amb la forma de satisfer les seves necessitats bàsiques des del naixement fins l'adolescència. CRITERI: Ha de fonamentar el com i el perquè es satisfan d'aquesta manera al llarg d'aquestes etapes.

-Analitzar la situació de salut de la dona en les diferents etapes del cicle vital, seguint un model infermer.

CRITERI: identificant els principals problemes, descrivint l'etiologia, i els símptomes i signes per a cadascun d'ells.

-Planificar el procés de cures a les persones ateses, seguint un dels models de les necessitats humanes.

CRITERI: Ha d'aplicar les etapes del procés de cures.

-Seleccionar els plans de cures més adients que permetin intervenir sobre l'estrès de l'infant i la família davant la malaltia i l'hospitalització.

CRITERI: Ha de fonamentar amb evidències perquè es consideren les mesures adients.

-Analitzar les intervencions proposades en el pla de cures. CRITERI: Ha de justificar la seva pertinença amb el model de cures seleccionat.

-Seleccionar les intervencions més adients, per tractar els problemes de salut que presenta la dona al llarg de les diferents etapes del cicle vital. CRITERI: Ha de justificar amb evidències les intervencions infermeres en cadascun d'ells.

Competències

- Basar les intervencions infermeres en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
- Demostrar que es coneixen les estratègies per adoptar mesures de confort i atenció de símptomes, dirigides al pacient i la seva família, en l'aplicació de cures pal·liatives que contribueixin a alleugerir la situació de malalts avançats i terminals.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua
- Dissenyar sistemes de cures dirigits a persones, famílies o grups, avaluar-ne l'impacte i establir-hi les modificacions oportunes.
- Fomentar estils de vida saludables, l'autocura, donant suport al manteniment de conductes preventives i terapèutiques.
- Generar propostes innovadores i competitives en la investigació i en l'activitat professional.
- Oferir una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones ateses, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.
- Planificar i dur a terme cures infermeres dirigides a persones, famílies o a grups, orientades als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte a través de guies de pràctica clínica i assistencial que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.
- Protegir la salut i el benestar de les persones o grups atesos garantint la seva seguretat.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Utilitzar la metodologia científica en les pròpies intervencions.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per desenvolupar una actitud crítica i reflexiva.
2. Analitzar críticament els principis i valors que regeixen l'exercici de la professió infermera.
3. Analitzar els factors que intervenen en la salut i el benestar de les persones, les famílies o els grups atesos i garantir-ne la seguretat.
4. Analitzar les desigualtats de gènere, així com els factors que les sustenten, des dels diferents sistemes: el sistema familiar, el de parentiu, l'econòmic, el polític, el simbolisme i els sistemes educatius.
5. Analitzar les dificultats, els prejudicis i les discriminacions, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.
6. Analitzar les intervencions infermeres justificant-les amb evidències científiques i aportacions d'experts que les sustentin.
7. Aplicar els coneixements sobre la fisiopatologia i els condicionants de la salut a les cures infermeres.
8. Demostrar habilitat en l'execució de procediments i tècniques d'infermeria.
9. Descriure les alteracions de salut més prevalents en l'adult, les seves manifestacions (necessitats alterades) i les cures infermeres que cal desenvolupar en aquests problemes de salut.
10. Descriure les cures infermeres durant el procés de maternitat per facilitar l'adaptació de les dones i els nounats a les noves demandes i prevenir complicacions.
11. Descriure les cures infermeres específiques que afavoreixen l'adaptació dels nounats i la prevenció de complicacions.

12. Desenvolupar habilitats d'aplicació del mètode científic en les intervencions infermeres.
13. Dissenyar cures dirigides a persones en situació de malaltia avançada i en situació de final de vida que recullin les estratègies adequades per millorar el confort i alleujar la situació, tenint en compte els valors i les preferències de les persones malaltes i les seves famílies.
14. Identificar els factors de risc determinants en el procés de salut-malaltia a nivell físic, emocional, social i ambiental.
15. Identificar i prioritzar les diferents mesures de confort físic, emocional i espiritual en la fase avançada de la malaltia i al final de la vida.
16. Identificar les característiques de les dones en les diferents etapes del cicle reproductiu i al climateri, així com les cures necessàries en cada etapa.
17. Identificar les diferents mesures de confort a nivell físic, emocional i espiritual en la fase avançada de la malaltia i en situació de final de la vida.
18. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
19. Justificar les intervencions infermeres amb els processos fisiopatològics.
20. Proposar protocols de cures dirigides a les persones amb risc d'emmalaltir.
21. Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
22. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
23. Reconèixer les respostes psicosocials davant la pèrdua i la mort i conèixer les mesures oportunes per ajudar les persones i famílies en aquestes circumstàncies.

Continguts

INTRODUCCIÓ

En aquesta assignatura abordarem la problemàtica de salut a la infància, l'adolescència i de les dones durant l'embaràs, part i puerperi. Partim de l'estat de salut de la població catalana que reflecteix, en certa mesura, bona part dels canvis (sociodemogràfics, epidemiològics, tecnològics, etc.) ocorreguts en la nostra societat. Alguns con l'arribada de població immigrant en un període curt de temps, han modificat l'estructura per edat i sexe de la població i les tendències de fecunditat.

A grans trets, la situació de la salut de la població de Catalunya es caracteritza per una esperança de vida que se situa entre les més elevades del món. Els hàbits i estils de vida han millorat en relació amb l'hàbit tabàquic, l'ús d'elements de seguretat en cotxes i motos i la realització d'activitat preventiva (control de la tensió arterial, mesura del nivell de colesterol, realització de mamografies i citologies o vacunació antigripal).

Hi ha, però, importants àmbits de millora, especialment aquells en els que no hem avançat, com són l'activitat física, l'alimentació saludable o el manteniment del pes adequat. En el cas del joves preocupa la importància de l'hàbit tabàquic i del consum excessiu d'alcohol i altres tòxics, així com l'augment dels embarassos i dels problemes en salut mental en adolescents.

El concepte de nen-a, el d'infància i adolescència tal com l'entenem avui en dia seria " com una fase especial i amplia de la vida" (Bergen,2007), es una construcció social feta per l'home per la qual cosa aquesta construcció pot canviar en el temps d'una cultura a un altra. En el nostre entorn, el tenir cura infermera de la infància es fonamenta en: Una difusió generalitzada del concepte de salut. Una influència permanent de les condicions socioeconòmiques en la situació dels nen-es i dels adolescents. Un desenvolupament molt important de l'atenció sanitària des de la vessant tecnològica i organitzativa.

Continguts específics:

La infància. Tenir cura del nou-nat. El nen en edat escolar. Promoció i manteniment de la salut en el creixement i el desenvolupament del nen-a. Característiques de les diferents etapes de la infància i l'adolescència, factors que condicionen el patró normal de creixement i desenvolupament. Problemes de salut més freqüents a la infància i identificar les seves manifestacions. Cuidatges infermers al nen i la família en situacions especials. El procés de cures infermeres en el nen-a i l'adolescent a l'hospital i a l'Atenció Primària de Salut. Planificar totes

les etapes del procés d'atenció infermer/a. Procés d'atenció infermer per valorar l'estat de salut del nen-a, en

situació de salut (seguiment i desenvolupament del nen-a sà) i malaltia (seguiment del nen-a malalt).

Atencions a

la família amb la arribada d'un nou membre. Els cuidadors familiars.

L'adolescència. La pubertat. L'embaràs a l'adolescència/ L'agressivitat a l'adolescència / Conductes de risc a l'adolescència. Els problemes de salut més freqüents a l'adolescència.

La dona. L'embaràs, part, puerperi normal i d'altrisc. Característiques de les dones a les diferents etapes del cicle reproductiu. La dona i la menopausa. Tenir cura de les dones en diferents etapes de la vida. Els problemes de salut més freqüents en les dones. El procés de cures infermeres a les dones amb diferents problemes de salut - malaltia.

Metodologia

Assistència obligatòria i participació activa en els seminaris de resolució de casos, a mes de l'avaluació mitjançant prova de competència/exàmen.

Mitjançant la presentació i resolució de situacions/problemes, l'estudiant, en grup de 5-6 persones, adquireix habilitats per afrontar problemes, prioritzar i cercar informació, prendre decisions i avaluar la seva activitat sota la tutorització del professor. Cada problema tindrà un pla de treball concret i serà resolt en 3 seminaris .

El grup discuteix les estratègies individuals de cerca i les fonts de consulta utilitzades per valorar críticament la informació recollida (la fiabilitat de les fonts, els mètodes d'investigació utilitzats, els mètodes estadístics aplicats,...). Dintre del grups també discuteix el pla de treball planificat, on tots els components del grup han de tenir l'oportunitat

d'explicar la informació que aporten. Amb aquesta posta en comú, els estudiants s'estan capacitant per a l'avaluació crítica i correcció del seu coneixement previ, alhora que desenvolupa l'habilitat d'avaluar críticament el seu raonament del problema. Com a resultat de la discussió han d'extreure un resum de coneixements i intervencions dels principis i els conceptes que puguin ser aplicats.

A l'últim seminari de cada cas s' hauria de contestar les següents preguntes: Què és el que s'ha après de nou treballant el problema? Com

es relaciona aquest aprenentatge amb els objectius? Quins principis o conceptes nous s'han discutit? Quins s'han après? Del que s'ha après, què ajudarà a entendre diferents problemes o situacions en el futur? Quines àrees d'aprenentatge es van identificar però no es van treballar? Preguntes totes elles que permeten identificar el coneixement assolit i el que encara resta pendent.

Teoria: 10 classes expositives de dues hores on s' exposaran conceptes en relació amb els casos treballats, sessions de tutories individuals per clarificar dubtes i relacionar conceptes on els estudiants hi tinguin una major dificultat.

Tutories individualitzades: es podran concretar tutories específiques contactant prèviament per e-mail i/o campus virtual amb el professor/a.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Teoria	20	0,8	9, 10, 11, 14, 15, 17, 18, 21, 22
Tipus: Supervisades			
Seminaris	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	90	3,6	1, 6, 7, 10, 15, 16

Avaluació

Avaluació

El sistema d'avaluació s'organitza en 3 mòduls cadascun dels quals tindrà un pes específic en la qualificació final:

Prova avaluativa (50%)

Examen tipus test sobre el temari impartit. Data examen i de la seva recuperació al calendari de l' assignatura.

Document d' autoavaluació per escrit del funcionament grupal i individual (10%)

Dos dies després del final de cada situació, cada representant de grup ha de lliurar, a través del correu , un informe màxim

de 2 pàgines autoavaluatiu amb una reflexió i avaluació del seu grau d'assoliment de les competències incloses a la guia. El format és lliure. A més, ha de deixar clar quins coneixements han estat adquirits i quins no. L'informe ha de ser realista i estar justificat de manera clara. L'informe es revisarà per el tutor responsable de cada grup de seminari. En el cas d'una gran discrepància amb l'opinió del professor, el document serà retornat

a l'estudiant per així reflexionar sobre la seva avaluació i rectificar-la. Autoavaluacions fora del termini establert no seran acceptades. El no lliurament de l'exercici suposarà una puntuació de 0. Si es confirma el plagi en qualsevol dels exercicis significarà el suspens de l'assignatura sense opció de recuperació .

Defensa oral de resolució dels casos (40%) a la finalització del treball de situacions.

S'avaluen les següents dimensions :

Continguts

Pregunta plantejada (complexitat). Cerca bibliogràfica (paraules clau, fonts d'informació). Antecedents, (definició del problema, epidemiologia, factors associats, estat actual del tema). Justificació del tema (argumentació clara i coherent per donar resposta a la pregunta). Presentació d'evidències (nivell d'evidència).

Aplicabilitat i utilitat en la pràctica. Bibliografia (referències bibliogràfiques)

Metodologia de presentació

Exposició i llenguatge (ordre, vocabulari). Disseny material audiovisual (coherent, clar, creatiu). Temps (ajust al temps indicat). Llenguatge no verbal (postura, moviments, contacte visual). L'estudiant lliurarà en suport informàtic la presentació.

OBTENCIÓ DE LA QUALIFICACIÓ FINAL

El requisit per a l'obtenció de la nota final és haver-se presentat a totes les parts avaluatives i haver obtingut una puntuació de 5.

Es considerarà no avaluable, de totes les assignatures integrades que configuren la unitat, quan l'estudiant hagi faltat al 30% de les sessions tan teòriques com de seminari.

Segons l'acord 4.4 del Consell de Govern 17/11/2010 de la normativa d'avaluació, les qualificacions seran: Excel·lent (EX) Del 9,0 al 10. L'estudiant ha assolit les competències avaluades i les duu a terme de manera autònoma fent les seves justificacions amb evidències.

Notable (N) Del 7,0 al 8,9. L'estudiant ha assolit les competències avaluades i les duu a terme de manera autònoma amb algunes evidències.

Aprovat (AP). Del 5,0 al 6,9. L'estudiant pot assolir les competències avaluades amb supervisió.

Suspens (SS). Del 0 a 4,9. L'estudiant no ha assolit les competències avaluades.

No Avaluat (NA) L'estudiant no ha realitzat les activitats programades per tal d'assolir les competències.

4. L'estudiant té dret a la revisió de les proves d'avaluació. Per a tal fi es concretarà la data en el campus virtual.

5. La valoració de les situacions especials i particulars serà valorada per una comissió avaluadora.

Els estudiants que no hagin superat

l'assignatura/mòdul per mitjà de l'avaluació continuada es podran presentar a un examen final o una prova final de recuperació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Autoavaluació	10%	2	0,08	2, 21, 22
Examen	50%	2	0,08	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23

Bibliografia

Bibliografia

Donat que una de les competències generals que es pretén que adquireixi l'estudiant és la de desenvolupar estratègies per a un aprenentatge autònom (CG2), no s'especifica la bibliografia. L'estudiant ha de fer-se competent en la cerca d'informació i lectura crítica de la mateixa. En el primer seminari, els estudiants, en funció del pla de treball plantejat, esbrinen quines són les fonts d'informació adients per al seu pla de treball. En les següents sessions expliquen les dificultats que han tingut en la cerca i confronten entre elles les troballes i evidències. En funció d'aquest treball compartit raonen la idoneïtat o no, de la mateixa. Aquests són els raonaments fonamentals pels quals no es considera oportú que el professorat presenti un llistat específic de bibliografia.

Programari

Aquesta assignatura no necessita programari específic.